משיבה הגמרא: **אָמַר** רַבִּי זֵירָא, מוֹדֶה רַבִּי לְעָנְיַן תשלומי קָנָס של אונס ומפתה, שאם אינה ארוסה ואנסו או פיתו אותה שלא כדרכה, דְּכוּלְּהוּ מְשַׁלְּמֵי, שלגבי זה אינה נחשבת בעולה, ובזה הוא סובר שבעל עושה אותה בעולה גם בביאה שלא כדרכה. תמהה הגמרא: **מַאי** שְׁנָא מִקְּטָלָא – במה שונה קנס של אונס ומפתה שאם באו עליה שלא כדרכה, נחשבת בתולה, מנערה מאורסה שאם באו עליה שלא כדרכה, נחשבת בעולה. משיבה הגמרא: **שַׁאנִי הָתָם, דְּאָמַר קְרָא** (דברים כב כה) 'וּמֵת הָאִישׁ אֲשֶׁר שָׁכַב עִמָּהּ לְבַדּוֹ', ופסוק זה מיותר, שהרי כתוב (שם כו) 'וְלַנַּעֲרָה לֹא תַעֲשֶׂה דָּבָר' שהרי אנוסה היא, אלא בא ללמדנו שרק הראשון שבא עליה חייב סקילה.

שואלת הגמרא: **וְרַבָּנָן** הסוברים שכולם בסקילה, **הַאי** 'לְבַדּוֹ' **מַאי** עָבְדֵי לֵיהּ – מה הם דורשים ממנו. משיבה הגמרא: **מַיְּעֵי** לְהוּ – פסוק זה נצרך להם **לְכִדְתַנְיָא**, נאמר בבא על אשת איש (דברים כב כב) 'וּמֵתוּ **גַּם** שְׁנֵיהֶם', ודורשים מפסוק זה שאינם נהרגים **עַד** שֶׁיִּהְיוּ שָׁוִין **כְּאֶחָד** – שיהיו שניהם חייבים, שאם הוא גדול והיא קטנה אינו נהרג, דִּבְרֵי **רַבִּי אוֹשַׁעְיָא** [יאשיה]. **רַבִּי יוֹנָתָן אוֹמֵר**, נאמר בנערה המאורסה (שם כה) 'וּמֵת **הָאִישׁ אֲשֶׁר שָׁכַב עִמָּהּ לְבַדּוֹ**', ולומדים מפסוק זה שהוא נענש לבדו גם אם אינה בת עונשים.

הגמרא חוזרת לברר את דעת רבי יוחנן. שואלת הגמרא: **וְרַבִּי יוֹנָתָן** שלמד מ'בעולת בעל' קידושי ביאה, **הַאי מָבָרָא** – סברא זו שבעל עושה אותה בעולה גם בביאה שלא כדרכה, **מְנָא לֵיהּ** – מנין לו. משיבה הגמרא: אף רבי יוחנן לומד דין זה מ'בעולת בעל', משום **שאם כֵּן**, שהפסוק בא ללמד קידושי ביאה בלבד, **נִכְתּוֹב** קְרָא 'בְּעוּלַת אִישׁ', **מַאי** – ומדוע כתוב 'בְּעוּלַת **בַּעַל**', אלא **שְׁמַע מִינָּהּ** – שני דינים אלו, קידושי ביאה, ושבעל עושה אותה בעולה שלא כדרכה:

הגמרא מביאה ספק על קנין ביאה: **אִיבָּעֲיָא לְהוּ, תְּחִילַּת בִּיאָה** – העראה, **קוֹנָה** לקידושין, **אוֹ סוֹף בִּיאָה** – בעילה גמורה קוֹנָה. **וְהַנַּפָּקָא מִינָּהּ, כְּגוֹן שֶׁהֶעֱרָה בָּהּ** – שעשה בה העראה בלבד, ואחר כך **פָּשְׁטָה יָדָהּ וְקִבְּלָה קִדּוּשִׁין מֵאַחֵר**, שאם היא מקודשת בהעראה בלבד, אין קידושי השני תופסים, ואם רק סוף ביאה קונה, צריכה גט מהשני. **אִי נַמִי** – דין נוסף התלוי בזה, **לְכֹהֵן גָּדוֹל**, שאסור להינשא לבעולה, **דְּקָא** קָנֵי **בְּתוּלָה בְּבִיאָה**, שאם תחילת ביאה קונה, מותר לו לקדש בביאה, אבל אם סוף ביאה קונה אסור לו לקדש בביאה, משום שמשעת העראה ואילך היא כבר בעולה ואסורה לו. שואלת הגמרא: **מַאי** – מהו הדין בזה. פושטת הגמרא: **אָמַר אַמֵּימַר מִשְּׁמֵיהּ דְּרָבָא, כָּל הַבּוֹעֵל עַל גְּמַר בִּיאָה**, ורק אז חל הקנין, ולכן אם הערה בה אחד וקבלה קידושין מאדם אחר, צריכה גט מהשני, וכן אסור לכהן גדול לקדש בביאה משום שבשעת גמר הביאה היא כבר בעולה:

הגמרא בסוגיא שלפנינו דנה האם אפשר לעשות אירוסין ונישואין על ידי ביאה אחת: **אִיבָּעֲיָא לְהוּ**, המקדש אשה על ידי **בִּיאָה** ונתכוין שתהא גם לשם נישואין, האם אכן ביאה זו **נִשּׂוּאִין עוֹשָׂה** – מיד היא ככל נשואה, לפי שביאה היא קנין המועיל גם לקידושין וגם לנישואין יש מקום לומר שיחולו שני הקניינים הללו על ידי ביאה אחת. **אוֹ** רק **אֵירוּסִין עוֹשָׂה**, שאין כח במעשה אחד לעשות שני קניינים, וצריכה עוד מעשה של הכנסה לחופה.

מביאה הגמרא **נַפְקָא מִינָּהּ** היוצא מספק זה: א. **לְיוֹרְשָׁהּ** – האם כשמתה בעלה יורש את נכסיה. ב. **וְלִיתַּמֵּא לָהּ** – היה בעלה כהן האם הוא נטמא לה במותה. ג. **וּלְהָפֵר נְדָרֶיהָ** – שבעל זכאי להפר נדרי עינוי נפש של אשתו ונדרים שבינו לבינה.

מבארת הגמרא: **אִי אָמְרַתְּ** שהביאה גם **נִשּׂוּאִין עוֹשָׂה**, בעלה **יוֹרְשָׁהּ, וּמְטַמֵּא לָהּ, וּמֵיפֵר נְדָרֶיהָ** כדין כל אשה נשואה, **וְאִי אָמְרַתְּ** שביאה זו רק **אֵירוּסִין** היא **עוֹשָׂה, אֵינוֹ יוֹרְשָׁהּ. וְאֵינוֹ מְטַמֵּא לָהּ. וְאֵינוֹ מֵיפֵר נְדָרֶיהָ** – לבד, רק יחד עם אביה עד שתגיע לבגרות. **מַאי** – מה היא ההלכה בנידון זה.

מביאה הגמרא ראיה לפשוט ספק זה: **אָמַר אַבַּיֵי, תָּא שְׁמַע** שביאה אירוסין עושה, שנשינו בכתובות (מו:) **הָאָב זַכַּאי בְּבִתּוֹ בְּקִדּוּשֶׁיהָ** – יכול לקבל קידושין עבור בתו בימי קטנותה ונערותה. ואם נעשו הקידושין **בְּכָסָף**, שייך הכסף לו. ואם נעשו **בְּשָׁטָר**, בקבלת השטר על ידי אביה נעשית מקודשת. **וּבְבִיאָה** – ורשאי אביה למוסרה בעל כרחה לביאה לשם קידושין.

**וְזַכַּאי** האב גם **בִּמְצִיאָתָהּ** – במציאות שמצאה בתו. **וּבְמַעֲשֶׂה יָדֶיהָ** – וכן כל כסף שמשתכרת על ידי עבודתה שייך לאביה, הואיל ועד הגיעה לבגרות היא ברשותו. **וּבְהָפָרַת נְדָרֶיהָ** – ואם נדרה יכול להפר את הנדר. **וּמְקַבֵּל אֶת גִּיטָּהּ** – אם רצה בעלה לאחר האירוסין לגרשה בעודה נערה, בקבלת הגט על ידי האב היא מגורשת אף שלא הגיע לידה. **וְאֵינוֹ אוֹכֵל פֵּירוֹת בְּחַיֶּיהָ** – כגון אם נפלו לה בירושה נכסים מבית אבי אמה אין אביה זכאי בפירות נכסים הללו והם שלה. **וכאשר נִישֵּׂאת** הבת, **יָתֵר עָלָיו הַבַּעַל** – זכות הבעל יתירה על זכות האב, **שֶׁאוֹכֵל פֵּירוֹת בְּחַיֶּיהָ** – שהבעל זכאי בפירות נכסי אשתו, בנוסף לכל הדברים השנויים למעלה שהאב זכאי בבתו.

ומדייקת הגמרא: **קָתָנֵי** ברישא **בִּיאָה** – האב זכאי לקדש את בתו בכסף שטר 'וביאה', **וְקָתָנֵי** בסיפא שאם לאחר הקידושין הללו **נִישֵּׂאת**, יתר זכות הבעל וכו', ואם כן מוכח שגם לאחר הביאה שהיא בכלל הקידושין שהזכרו עדיין אין הבעל אוכל פירות בחייה כבכל נשואה עד שיעשה בה מעשה של נישואין, והרי שביאה אירוסין עושה ולא נישואין.

דוחה הגמרא: **כִּי קָתָנֵי** בסוף המשנה **נִישֵּׂאת**, ומשמע שעד כה לא היתה נשואה, **אַשְׁאָרָא** – על שאר דרכי הקדושין דהיינו קידושי כסף ושטר השנויים במשנה נאמר דין זה, אומנם בקידושי ביאה יש לומר שמיד נעשית נשואה.

מביאה הגמרא ראיה נוספת, **אָמַר רָבָא, תָּא שְׁמַע** שביאה עושה רק אירוסין: ששנינו בנדה (מד:) קטנה **בַּת שָׁלֹשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד**, שמאז נעשית ראויה לביאה, **מִתְקַדֶּשֶׁת בְּבִיאָה** – אם מסרה אביה לביאה לשם קדושין הרי זו מקודשת.

**וְאִם בָּא עָלֶיהָ בָּעַם** – קידשה אביה ובעודה בקטנותה מת בעלה בלא בנים וצריכה להתייבם לאחד מאחיו, אם בא עליה אחד מהם, **קָנָאָה** – כיון שמזמן זה ביאתה ביאה התקיימה מצות היבום, ומעתה הרי היא כאשתו לכל דבר, ואם רוצה לגרשה אינה צריכה חליצה אלא גט ככל אשה.

**וְחַיָּיבִין עָלֶיהָ מִשּׁוּם אֵשֶׁת אִישׁ** – אם נתקדשה על ידי אביה, הרי היא כאשת איש לכל דבר וזר הבא עליה חייב מיתה. .

**וּמְטַמְּאָה אֶת בּוֹעֲלָהּ** – כל הבא עליה כשהיא נדה נטמא כמותה להיות טמא שבעת ימים.

---

## אגרות קודש

ב"ה, כ"ה אדר, תשכ"א

ברוקלין.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מו"ה עזריאל שי'

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך נתקבל מכתבו מכ"ב אדר עם המצורף אליו ות"ח על כתבו עכ"פ

המשך בעמוד רנה

עוד חומרא יש לטומאת הבועל בדומה לנדה: שאם ישב או שכב על מטה ותחתיו כמה מצעות, די בזה כדי לְמַמֵּא מִשְׁכָּב [־מצע] תַּחְתּוֹן – שישב מעליו הגם שלא נגע בו. בְּעָלְיוֹן – של זב, וטומאת מצע זה היא כטומאת חפץ שזב נושאו ואינו נוגע בו, דהיינו שהמצע מטמא רק אוכלין ומשקין. אבל קודם שלש שנים ויום אחד שאינה בת ביאה, אינה מטמאה את הבועל אלא כנוגע בנדה, שטובל וטמא עד הערב וטהר.

וְאִם נִישֵּׂאת לְכֹהֵן – שקדשה אביה לכהן, והכניסה לחופה כשהיא בת שלש שנים ויום אחד, אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה, כדין בת ישראל הנשואה לכהן האוכלת בתרומה. אבל הכניסה כשהיא בפחות מכך, כיון שאינה ראויה לביאה, אין חופה תופסת בה אלא נשארת ארוסה כמו שהיתה ואינה אוכלת בתרומה עד שתיכנס לחופה אחר שתהא ראויה לביאה. וְאִם בָּא עָלֶיהָ אֶחָד מִכָּל עֲרָיוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה – המפורשות בפרשת אחרי מות (ויקרא יח) מוֹמָתִין עָלָיו דָּדָה, כדין כל הבא על הערוה שהוא במיתה, וְהִיא פְּטוּרָה הואיל והיא קטנה ואינה בת עונשין. וְאִם בָּא עָלֶיהָ אֶחָד מִן הַפְּסוּלִין – כגון חלל נתין ממזר עבו"ם, או אלמנה לכהן גדול פְּסָלָהּ מִן הַכְּהוּנָּה, שנעשית זונה על ידי ביאתו.

מוכיחה הגמרא ממשנה זו: קָתָנֵי ברישא בִּיאָה – שבת שלש שנים ויום אחד מתקדשת בביאה, וְקָתָנֵי בהמשך, ואם נִישֵּׂאת לכהן אוכלת בתרומה, משמע שאם לא נישאה לו אף על פי שקידשה בביאה אינה אוכלת, והרי שביאה רק אירוסין עושה ולא נישואין. דוחה הגמרא: שלעולם נישואין עושה, ומה שכתוב ואם נישאת, הָכִי קָאָמַר – כך פירוש הדברים, אִי הָנֵי נִשּׂוּאִין – אם הנישואין הללו שנעשו על ידי ביאה, דְּכֹהֵן נִינְהוּ – הם נישואין לבעל שהוא כהן, אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה מיד, שכהן מאכיל את אשתו הנשואה בתרומה.

הגמרא מנסה לפשוט את הספק: תָּא שְׁמַע, וּכְבָר שָׁלַח יוֹחָנָן בֶּן גָּג גַּג אֲצֶל רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָה, לְנְצִיבִין – שם עירו של רבי יהודה, שְׁמַעְתִּי עָלֶיךָ שֶׁאַתָּה אוֹמֵר שאשה אֲרוּסָה לכהן והיא בַּת יִשְׂרָאֵל, אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה גם קודם הנישואין, ומה טעם לומר כן. שָׁלַח לוֹ – רבי יהודה בן בתירא, וְאַתָּה אִי [־האם אין] אַתָּה אוֹמֵר כֵּן מסכים לדין זה, מוּחְזָקַנִי – יודע אני בְּךָ שֶׁאַתָּה בָּקִי בְּחִדְרֵי תּוֹרָה, ויודע לְדָרוֹשׁ בְּכָל וָחוֹמֶר בכל מקום בתורה, אִי אַתָּה יוֹדֵעַ לדרוש קל וחומר זה המתירה לאכול. וּמַה שֶּׁפְּחָה כְּנַעֲנִית שֶׁאֵין בִּיאָתָהּ מַאֲכִילָתָהּ בִּתְרוּמָה בשום ענין, בין אם יבוא עליה כהן כדי לקנותה בכך להיות שפחתו, אינה אוכלת לפי שאין שפחה נקנית בביאה, ובין אם יתכוין לקדשה לו לאשה בביאתו, אינה אוכלת בתרומה לפי שאין קידושין תופסים בעכו"ם, ומכל מקום כַּסָּפָהּ מַאֲכִילָתָהּ בִּתְרוּמָה – אם קנאה הכהן בכסף להיות לו לשפחה, מותרת באכילת תרומה, זוֹ – אשה שֶׁבִּיאָתָהּ מַאֲכִילָתָהּ בִּתְרוּמָה – שאם בא עליה כהן לשם נישואין אוכלת כמבואר לעיל שביאה עושה נישואין אֵינוֹ דִּין שֶׁכַּסָּפָהּ מַאֲכִילָתָהּ בִּתְרוּמָה – קל וחומר שעל ידי קנין כסף אוכלת.

ומסיים רבי יהודה בן בתירה: אף שמדבר תורה אוכלת, אֲבָל מָה אֲעָשָׂה שֶׁחֲרֵי אָמְרוּ חֲכָמִים אֵין אֲרוּסָה לכהן שהיא בַּת יִשְׂרָאֵל אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה עַד שֶׁתִּכָּנֵס לְחוּפָּה, ולפיכך אף אני מורה כן הלכה למעשה שלא תאכל, מחמת דברי החכמים.

מבררת הגמרא: חֵיבֵי דָּמֵי – על איזה מקרה של ארוסה שנתקדשה בכסף דנו התנאים שרשאית לאכול מצד קל וחומר מביאה, אִי בְּבִיאָה שֶׁעַל יְדֵי חוּפָּה – שהכניסה לחופה ולאחר מכן קידשה בביאה, וְכֶסֶף – ובדומה לזה בקידושי כסף, שֶׁעַל יְדֵי חוּפָּה – שלאחר שקידשה בכסף הכניסה לחופה, ורוצה ללמוד בקל וחומר מביאה שאף בכסף שעל ידי חופה אוכלת. אי אפשר לומר כך, הרי בְּתַרְוַיְיהוּ – בשני המקרים המדוברים, לדברי הכל הלכה למעשה מֵיכַל אָכְלָה בתרומה, שכבר נבנסה לחופה והיא ככל אשה נשואה רגילה, ולמה סיים רבי יהודה בן בתירא 'אבל מה אעשה שהרי אמרו חכמים אין ארוסה בת ישראל אוכלת בתרומה'.

וְאֶלָּא נֹאמַר שדבריו אמורים בְּבִיאָה שֶׁעַל יְדֵי חוּפָּה – שלאחר חופה קידשה בביאה, וְכֶסֶף – ובקידושי כסף מדובר שֶׁלֹּא עַל יְדֵי חוּפָּה – שקידשה ולא הכניסה לחופה, ודן רבי יהודה בן בתירא בקל וחומר מביאה שעל ידי חופה שאף בקדושי כסף לחוד תוכל לאכול בתרומה. דוחה הגמרא שקל וחומר זה מופרך מעיקרו: שכן חָכָא תַּרְתֵּי – בקנין של ביאה נעשו שני דברים: א. קידושי הביאה, ב. הכנסה לחופה, וְהָכָא – בקנין כסף, חָדָא – נעשה רק קנין אחד, קידושין בלבד, ואיך נוכל להשוותם וללמוד אחד מחבירו. אֶלָּא לָאו – אלא על כרחך צריך לומר שהדברים אמורים בְּבִיאָה שֶׁלֹּא עַל יְדֵי חוּפָּה – שקידשה בביאה ולא הכניסה לחופה, וְכֶסֶף – ובדומה לזה בקידושי כסף, שֶׁלֹּא עַל יְדֵי חוּפָּה, והיה פשוט לו לרבי יהודה בן בתירא שבביאה ודאי אוכלת בתרומה, ובא לדון קל וחומר שאף בקידושי כסף אוכלת. מוכיחה מכך הגמרא, אִי אָמְרַתְּ בְּשֶׁלָּמָא שגם ביאה לחוד נִשּׂוּאִין עוֹשֶׂה, מובן אם כן מִשּׁוּם הָכִי [־משום שנישואין עושה], מדוע פְּשִׁיטָא לֵיהּ לרבי יהודה בן בתירא, דְּאִילְּיָא לֵהּ בְּיאָה מְכַסָּה – שביאה עדיפה מכסף, ועל ידה ודאי אוכלת בתרומה, ואילו בכסף, שאין כאן אלא קידושין בלבד, צריך קל וחומר ללמדנו שמאכיל. אֶלָּא אִי אָמְרַתְּ – אך אם אומר אתה, שביאה רק קִדּוּשִׁין עוֹשֶׂה, וצריך אחר כך להכניסה לחופה כדי שתהיה נשואה, מַאי שְׁנָא הָכָא – במה שונים קידושי ביאה דְּפְשִׁיטָא לֵיהּ לרבי יהודה בן בתירא שהם מאכילים בתרומה גם קודם היותה נשואה, וּמַאי שְׁנָא הָכָא – בקידושי כסף דְּמַסְפְּקָא לֵיהּ – בהם והוצרך קל וחומר ללמדנו שמאכילים, מה מקום יש לחלק ביניהם הרי שניהם שווים שעושים קידושין בלבד, ואם כן מוכח שביאה נישואין עושה, ולכן פשוט לו שבביאה אוכלת.

דוחה הגמרא: אָמַר רַב נַחְמָן בַּר יִצְחָק, לְעוֹלָם אֵימָא לָךְ שביאה עושה רק אירוסין, ורבי יהודה בן בתירא שהיה פשוט לו שביאה מאכילה בתרומה, ובכסף הוצרך לקל וחומר, דבריו אמורים בְּבִיאָה שֶׁעַל יְדֵי חוּפָּה, ולכן פשוט שאוכלת בכל אשה נשואה, וְכֶסֶף – ובקידושי כסף מדובר שֶׁלֹּא עַל יְדֵי חוּפָּה, וּדְקָאָמַרְתְּ – וזה שאמרת להקשות, הָכָא תַּרְתֵּי – בקידושי ביאה נעשו שני קניינים, וְהָכָא חָדָא – ואילו בקידושי כסף יש רק קנין אחד ואיך אפשר לדמותם, אין זו דחייה, שכן קַל וָחוֹמֶר מֵיהָא אִיתֵיהּ – הקל וחומר מכל מקום גם באופן זה יָשְׁנוֹ, וכפי שמבואר להלן.

וְהָכְתִיב שָׁלַח לֵיהּ – רבי יהודה בן בתירא לרבי יוחנן בן בג בג, וּמַה שִּׁפְחָה כְּנַעֲנִית שֶׁאֵין בִּיאָתָהּ – לשם קידושין מַאֲכִילָתָהּ בִּתְרוּמָה אֲפִילּוּ עַל יְדֵי חוּפָּה – לפי שאין קידושין ונישואין תופסים בה, ומכל מקום אם קנאה הכהן בכסף להיות לו לשפחה כַּסָּפָהּ זה מַאֲכִילָתָהּ בִּלֹּא חוּפָּה, זוֹ – אשת כהן שֶׁבִּיאָתָהּ – לשם קידושין מַאֲכִילָתָהּ בִּתְרוּמָה עַל יְדֵי חוּפָּה שלאחר הקידושין, אֵינוֹ דִּין שֶׁכַּסָּפָהּ – שנתקדשה על ידו יהא מַאֲכִילָתָהּ בִּתְרוּמָה אפילו בִּלֹּא חוּפָּה, אֲבָל מָה אֲעָשָׂה – אף שמן התורה יכולה לאכול, מכל מקום גם דעתי היא שהלכה למעשה לא תאכל, שֶׁחֲרֵי אָמְרוּ חֲכָמִים אֵין אֲרוּסָה לכהן שהיא בַּת יִשְׂרָאֵל אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה עַד שֶׁתִּכָּנֵס לְחוּפָּה, מִשּׁוּם הטעם דְּעוּלָּא שאמר שמא כשימזגו לה כוס של תרומה בעודה בבית אביה תשקה לאחיה ולאחיותיה, ונמצא שמכשילה זרים באכילת תרומה.

מסיימת הגמרא: וּבֶן בַּג בַּג שאומר שאף מדאורייתא אסורה לאכול, סובר שאין ללמוד משפחה לאשה, כי גַּבֵּי שִׁפְחָה כְּנַעֲנִית לֹא שַׁיֵּיר בְּקַנְיָנָהּ – שנקנית לו לגמרי על ידי הכסף בלא תוספת שום קנין אחר ולכן בכספה מאכילה, אבל הָכָא – באשה המאורסת לכהן שַׁיֵּיר בְּקַנְיָנָהּ – שעדיין צריך להכניסה לחופה כדי שתהיה אשתו גמורה, לפיכך אין לדמותה לשפחה ולומר שאף בכספה מאכילה.

דעה אחרת מדוע אין הוכחה מן הברייתא שביאה עושה נישואין: רָבִינָא אָמַר, מִדְּאוֹרַיְיתָא מֵיפַשַׁט פְּשִׁיטָא לֵיהּ לבן בג בג דְּאָכְלָה ארוסה בתרומה, משום שעל ידי קנין קידושין היא נחשבת קנין בכספו, ולכן גם אם ביאה רק אירוסין עושה אוכלת, וּמִדְּרַבָּנַן הוּא דְּשָׁלַח לֵיהּ – לרבי יהודה בן בתירא, וְהָכְתִיב שָׁלַח לֵיהּ, שֶׁמַּעְתִּי עָלֶיךָ שֶׁאַתָּה אוֹמֵר אֲרוּסָה לכהן שהיא בַּת יִשְׂרָאֵל אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה

המשך בעמוד מ

ואפילו מדרבנן, וְלֹא חַיְישַׁתְ לְסִימָפוֹן [ר' לביטול הקידושין], מדוע באמת אתה לא חושש שמא ימצא בה מום, ויתבטלו הקידושין למפרע לפי שהיו בטעות, ונמצאת זרה אוכלת בתרומה.

שָׁלַח לֵיהּ – השיב לו רבי יהודה בן בתירא וְאַתָּה אִי אַתָּה אוֹמֵר כֵּן – האם אתה אינך מודה שלא חוששים לסימפון, מוּחְזָקָנִי בְּךָ שֶׁאַתָּה בָּקִי בְּחִבְּרֵי תּוֹרָה לְדָרוֹשׁ בְּקַל וָחוֹמֶר, אִי [ר' האם אין אַתָּה יוֹדֵעַ את הקל וחומר המלמדנו שלא חוששים חשש זה,

שהרי וּמַה שִּׁפְחָה כְּנַעֲנִית שֶׁאֵין בִּיאָתָהּ לשם קידושין מַאֲכִילָתָהּ בִּתְרוּמָה – לפי שאין בה תפיסת קידושין, ומכל מקום בַּסְּפָּה שנקנתה על ידו להיות שפחה מַאֲכִילָתָהּ בִּתְרוּמָה, שהרי היא קנין כספו, וְלֹא חַיְישַׁתְ לְסִימָפוֹן – שמא ימצא בה מום ויתבטל הקנין למפרע, ונמצאת עכו"ם אוכלת בתרומה, זוֹ – אשת כהן, שֶׁבְּיאָתָהּ שעל ידי חופה מַאֲכִילָתָהּ בַּתְּרוּמָה אפילו מדרבנן, שכן בנשואה הכל מודים שאוכלת ואין חוששים לסימפון, משום שאין אדם שותה בכוס אלא אם כן בודקו ויודע מה יש בו, וחסכים, אֵינוֹ דִּין שֶׁנְּכַסְּפָה שנתקדשה על ידו מַאֲכִילָתָהּ בִּתְרוּמָה וְלֹא נַיחוּשׁ לְסִימָפוֹן – ולא נחשוש ונאסור עליה את האכילה משום סימפון.

ומסיים רבי יהודה: אֲבָל מָה אֲעֲשֶׂה – אף על פי שאני דן בקל וחומר שאין לחוש לסימפון, אינה אוכלת מטעם אחר, שֶׁחֲרֵי אָמְרוּ חֲכָמִים אֲרוּסָה לכהן והיא בַּת יִשְׂרָאֵל אֵינָהּ אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה